

Tenebrio opacus

Matt mjölbagge

Skalbaggar, Tenebrionoidea (olikfotade baggar m.fl.)

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Sårbar (VU)
B2ab(iii)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Tenebrionidae (svartbaggar),
Släkte: *Tenebrio*, **Art:** *Tenebrio opacus* - matt mjölbagge Duftschmid, 1812 **Synonymer:**

Kännetecken

En långsmal, mattsvart art som blir 16–18 mm lång. Benen är kraftigt byggda och hos hanen är de främre skenbenen tydligt böjda. På täckvingarna finns tydliga längsrader med punkter. Antennerna är enkelt byggda och saknar antennklubba.

Utbredning och status

Utbredd i östra Sverige från Skåne till Södermanland och Västmanland. De flesta fynden är gjorda i delar av Kalmar län, i eklandskapet söder om *Linköping* och i de inre delarna av Mälardalen.

Ekologi

Lever i mycket grova, ihåliga levande ekar, där larverna livnär sig av mulm i stamhåligheter. Larvutvecklingen sträcker sig förmodligen över ett par år. Den fullbildade skalbaggen är nattaktiv och kryper omkring dels inne i stamhålen eller på stammarnas utsida nära hålens öppning under sommaren. Arten lever ofta tillsammans med andra rödlistade skalbaggar som läderbagge, svart guldbagge och flera knäppararter.

Hot

Eftersom denna art är knuten till jätteträd av ek med stamhåligheter är detta en alltmer krympande substrattyp. Detta lär vara det största hotet mot arten igenväxning gör att många av dessa ljusberoende träd dör i förtid. Nyproduktionen av dessa träd är även mycket låg.

Åtgärder

Vi bör göra allt för att rädda alla jätteträd av ek i Sydöstra delarna av landet. Friställning och upptaget bete kan vara en av metoderna för detta. Vi bör redan nu se ut framtidens jätteträd och från början sköta dem på rätt sätt.

Litteratur

- Antonsson, K. & Wadstein, M. 1990. *Eklandskapet. En naturinventering av hagar och lövskogar i eklandskapet söder om Linköping*. Länsstyrelsen i Östergötlands län.
- Baranowski, R. 1982. Några intressanta skalbaggsfynd 6. *Ent. Tidskr.* 103: 130–136.
- Jansson, A. 1915. Bidrag till kännedomen om den svenska skalbaggsfaunan. *Ent. Tidskr.* 36: 202–219.
- Jansson, N. & Antonsson, K. 1994–95. *Eklandskapet som miljöovervakningsobjekt*. Länsstyrelsen i Östergötlands län.
- Landin, B.-O. 1945. Några intressanta skalbaggsfynd. *Ent. Tidskr.* 66: 57–64.
- Lundblad, O. 1950. Några skalbaggsfynd från Öland. *Ent. Tidskr.* 71: 63–78.
- Palm, T. 1951. Anteckningar om svenska skalbaggar. VI. *Ent. Tidskr.* 72: 39–53.
- Palm, T. 1953. Anteckningar om svenska skalbaggar. VIII. *Ent. Tidskr.* 74: 171–186.
- Palm, T. 1959. Die Holz- und Rindenkäfer der süd- und mittelschwedischen Laubbäume. *Opusc. Ent. Suppl.* 16: 300–301.
- Ranius, T. 1994. *Samband mellan förekomst av skalbaggar och klokrypare och egenskaper hos hålekar*. Examensarbete, Ekologiska Institutionen, Lunds Universitet.
- Widenfalk, T. 1953. Några skalbaggsfynd från Västmanland. *Ent. Tidskr.* 74: 158–159.
- Widenfalk, R. 1975. *Skalbaggsfaunan i Strömsholm med angränsande områden*. Länsstyrelsen i Västmanlands län, sid. 17.
- Widgren, Å. 1990. *Göholm. Naturvärden och markhistoria*. Länsstyrelsen i Blekinge län.

Författare

Bengt Ehnström 2002. © ArtDatabanken, SLU 2006.